

A KEZDETI IDŐKRŐL

Csikós Andrással Párizsban

Csikós András az úgynevezett vásárhelyi iskola egyik markáns képviselője témaválasztásában, festői stílusában és művészi magatartásában egyaránt.

Kettőnk barátsága a 60-as évek végén kezdődhetett. Már nem emlékszem a konkrét eseményre, az viszont nem kétséges, hogy emberi nyitottsága, közvetlen személyisége mindenki számára esélyt adott a kapcsolat teremtéséhez.

A művészi felkészülésen túl és az élet hétköznapi tevékenységei mellett akadtak különlegesebb élmények, amelyekre szívesen emlékszem vissza Andrással kapcsolatban. Két esemény feltétlen ide kíváncsozok.

Ilyen volt például a képzőművészeti főiskolások vásárhelyi nyári gyakorlatainak az időszaka idestova negyven évvel ezelőtt. A hallgatók a vidék, a hely sajátosságait ízlelgették. Kölcsonösen kerestük a kapcsolatokat. Bandi műterme hamar találkozási hely lett. Nem beszélve kishomoki tanyájáról, ahol gyertyafényes nótázások színesítették a hosszúra sikeredett estéket.

Ma már turisztikai régmúlnak minősülhet az első külföldi utazásunk 1972-ben. Hárman indultunk el a nyugat-európai körútra. Tíz napot töltöttünk Párizsban, utána ugyanannyit Vallaurisban. Hazafelé megálltunk Milánóban és Velenében. A vonatjegyünk nem volt szokványos: Bandinak Kishomok-Párizs, nekem Hódmezővásárhely-Párizs vonalra lett kiállítva.

András szervezett mindent. Kiderült, hogy az 50 dolláros valutakeretet ki kell egészíteni, ha egy hónapig akarunk maradni. Ezért svájci frank került a fogkrémes tubusba. Ezen kívül egy egész füstölt sonkát és hozzá pálinkát vittünk csempészárúként az útra. Dömötör János múzeumigazgató ajánlólevéllel látott el Vallauris polgármesteréhez címezve. A muníció már Párizsban erősen megfogyatkozott, ezért a csonttá soványodott sonkát az utazás további részében már nem volt érdemes cipelni. A pálinka is könnyített a csomagunkon. Nem juthatott el a polgármesterhez.

Párizsban megnézhattuk a világhírű Folies Bergère (Foli Berzsé) revűszínház műsorát, mindezt a kellő anyagi fedezet megléte nélkül. Köszönhetően annak, hogy a színház Magyarországról elszármazott rendezője, díszlettervezője



NIZZAI ANZIX CSIKÓS ANDRÁSSAL – FOTÓ: SONKOLY TIBOR

Michel Gyarmathy (1908-1996) minden magyarnak, aki felkereste, tiszteletjegyet adott. (Ő különben Budapesten az Iparművészeti Főiskolára járt és több pesti színháznál dolgozott kezdő korában.)

Párizsi tartózkodásunk idején szállásunktól nem messze működött egy Hungaria Restaurant. Az étterem festett tulipános bútorokkal volt berendezve és akkor még főleg az 56-osok törzshelye volt. Hamar kiderült, hogy az anyaországból jöttünk. Különös bánásmódban részesítettek. Szervezték a programjainkat és még a szállodából is kiköltöztettek egyikőjük lakásába. Nehéz volt a búcsúzás!

Vallaurisba érve egy iskolában szálásoltak el az ajánlólevélnek köszönhetően. Mivel a kisváros kerámiaközpont, nagyon sok műhely és bolt kínálta a – számunkra szokatlan – nagyon színes, mediterrán hangulatot árasztó portékáját. A várost áthatotta Picasso szellemisége. Műzeuma, szobrai találhatók itt.

Évek során sem halványult az emléke ennek a tanulmányi útnak. Részletei sok-sok fejezetet igényelne!

Csikós András (Bada) élete hátralévő részében a Föld több országában, kontinensén megfordult kimeríthetetlen kíváncsiságától hajtva.

Sonkoly Tibor